

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

استاندارد ملی ایران

۱۷۵۷۱

چاپ اول

۱۳۹۲

INSO

17571

1st. Edition

2014

مواد غذایی - اندازه‌گیری ویتامین B₆
(شامل اشکال گلیکوزیله شده)
به روش کروماتوگرافی مایع با کارایی بالا

Foodstuffs - Determination of vitamin
B₆(including its glycosylated forms) by
High Performance Liquid Chromatography

ICS:67.050

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ مورخ ۹۰/۷/۲۴ جهت اجرا ابلاغ شده است.

تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادات در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذی صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شوند که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفت های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد ایران این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آن ها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاها، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1 - International Organization for Standardization

2 - International Electrotechnical Commission

3 - International Organization of Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legale)

4 - Contact point

5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد
«مواد غذایی - اندازه‌گیری ویتامین B₆ (شامل اشکال گلیکوزیله شده)
به روش کروماتوگرافی مایع با کارآیی بالا»

رئیس:

معصوم، سعید
(دکترای شیمی تجزیه)

سمت و / یا نمایندگی

دانشگاه کاشان

دبیر:

انصاری، فرزانه
(فوق لیسانس علوم بهداشتی در رشته تغذیه)

سازمان ملی استاندارد- پژوهشگاه استاندارد -
پژوهشکده غذایی و کشاورزی

اعضاء: (اسامی به ترتیب حروف الفباء)

بلقیسی، سبا
(فوق لیسانس صنایع غذایی)

سازمان ملی استاندارد- پژوهشگاه استاندارد -
پژوهشکده غذایی و کشاورزی

جلیلی، مریم
(دکترای صنایع غذایی)

سازمان ملی استاندارد- پژوهشگاه استاندارد -
پژوهشکده غذایی و کشاورزی

حاتم بیگی، نادر
(فوق لیسانس شیمی تجزیه)

آزمایشگاه همکار کیمیا تست فام

شهرآشوب، حامد
(لیسانس صنایع غذایی)

آزمایشگاه همکار کیمیا تست فام

علائی روزبهانی، زهرا
(فوق لیسانس صنایع غذایی)

سازمان ملی استاندارد- پژوهشگاه استاندارد -
پژوهشکده غذایی و کشاورزی

نجفی، الهام
(دکترای شیمی معدنی)

پژوهشگاه شیمی و مهندسی شیمی

ولیدی، ملیحه
(لیسانس صنایع غذایی)

آزمایشگاه همکار کیمیا تست فام

فهرست مندرجات

صفحه	فهرست
ج	آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران
د	کمیسیون فنی تدوین استاندارد
و	پیش‌گفتار
۱	۱ هدف و دامنه کاربرد
۱	۲ مراجع الزامی
۲	۳ اصول آزمون
۲	۴ مواد و / یا واکنشگرها
۸	۵ وسایل
۹	۶ روش اجرای آزمون
۱۳	۷ روش محاسبه
۱۴	۸ دقت
۱۷	۹ گزارش آزمون
۱۸	پیوست الف (اطلاعاتی) - اطلاعات مربوط به دقت
۲۲	پیوست ب (اطلاعاتی) - مثال‌هایی از شرایط بهینه HPLC جهت تعیین ترکیبات ویتامین B ₆
۲۳	پیوست پ (اطلاعاتی) - مثال‌هایی برای ضریب جذب مولی
۲۴	پیوست ت (اطلاعاتی) - اشکال
۲۵	پیوست ث (اطلاعاتی) - کتابنامه

پیش‌گفتار

استاندارد " مواد غذایی - اندازه‌گیری ویتامین B₆ (شامل اشکال گلیکوزیله شده) به روش کروماتوگرافی مایع با کارایی بالا" که پیش‌نویس آن توسط کمیسیون‌های مربوط تهیه و تدوین شده و در یک هزار و سیصد و نوزدهمین اجلاس کمیته ملی استاندارد خوراک و فرآورده‌های کشاورزی مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۵ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات سازمان ملی استاندارد ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود. برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منبع و ماخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

DIN EN 14663:2006-03, Foodstuffs – Determination of vitamin B₆ (including its glycosylated forms) by HPLC.

مواد غذایی - اندازه‌گیری ویتامین B6 (شامل اشکال گلیکوزیله شده) به روش کروماتوگرافی مایع با کارآیی بالا

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، تعیین روش اندازه‌گیری میزان ویتامین B₆ در مواد غذایی، با استفاده از روش کروماتوگرافی مایع با کارآیی بالا^۱، می‌باشد. این استاندارد، برای کلیه مواد غذایی خشک، مایع و آبدار کاربرد دارد.

یادآوری ۱: ویتامین B₆، مجموعه جزء جرمی پیریدوکسین^۲، پیریدوکسال^۳، پیریدوکسامین^۴، مشتقات فسفوریله شده^۵ و اشکال بتا-گلیکوزیله شده^۶ آن‌ها است، که برحسب پیریدوکسین بیان می‌شود.

یادآوری ۲: روش شرح داده شده در این استاندارد، بر روی سمولینا با شیر (غذای کودک)، پوره سیب زمینی، سبزیجات با گوشت، نوشیدنی ویتامینه^۷ از ۰/۰۳۴ میلی‌گرم در ۱۰۰ گرم تا ۱/۲۱ میلی‌گرم در ۱۰۰ گرم، اعتبار بخشی^۸ شده است.

۲ مراجع الزامی

مدارک زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آن‌ها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد ملی ایران محسوب می‌شود. در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه‌ها و تجدید نظرهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد ملی ایران نیست. در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن‌ها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدیدنظر و اصلاحیه‌های بعدی آن‌ها مورد نظر است.

استفاده از مرجع زیر برای این استاندارد الزامی است:

۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۷۲۸: سال ۱۳۸۱، آب-مورد مصرف در آزمایشگاه تجزیه - ویژگی‌ها و روش‌های آزمون.

¹ HPLC: High Performance Liquid Chromatography

² Pyridoxine

³ Pyridoxal

⁴ Pyridoxamine

⁵ Phosphorylated derivatives

⁶ β -glycosylated forms

⁷ Multi vitamin

⁸ Validation

۳ اصول آزمون

پیریدوکسال، پیریدوکسامین و پیریدوکسین طی هیدرولیز اسیدی و دفسفوریله شدن و دگلیکوزیله شدن آنزیمی با استفاده از فسفاتاز اسید و بتا-گلیکوزیداز، از مواد غذایی استخراج می‌شوند.

مشتقات مختلف ویتامین B₆ (پیریدوکسال، پیریدوکسامین و پیریدوکسین) توسط HPLC جداسازی شده و با آشکارساز فلوروسانس اندازه‌گیری می‌شوند (مراجع ۱ و ۲ از پیوست ت این استاندارد).

۴ مواد و/یا واکنشگرها

۱-۴ کلیات

در طی مراحل اندازه‌گیری، اگر دستور دیگری داده نشده باشد، فقط از واکنشگرهای تجزیه‌ای^۱ خالص آزمایشگاهی شناخته شده بهره بگیرید. آب مصرفی برای آزمایش باید آب مقطر نوع ۱ مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۷۲۸، آب مورد مصرف در آزمایشگاه تجزیه - ویژگی ها و روش های آزمون، یا آب دوبار تقطیر باشد.

۲-۴ مواد شیمیایی و محلول ها

۲-۲-۴ دی پتاسیم هیدروژن فسفات ($K_2HPO_4 \cdot 3H_2O$)، با جزء جرمی برابر و یا بیشتر از 99.9%

۳-۲-۴ استات سدیم بدون کریستال آب (CH_3COONa) ، با درجه خلوص برابر و یا بیشتر از 99.0%

۴-۲-۴ تری کلرواستیک اسید (TCA) (Cl_3CCOOH) ، با درجه خلوص برابر و یا بیشتر از 99.0%

۵-۲-۴ محلول استات سدیم (CH_3COONa)، با غلظت برابر با 2.5 mol/l

۲۰۵ گرم از استات سدیم (طبق بند ۳-۴) را با آب مقطر به حجم ۱ لیتر برسانید.

۶-۲-۴ واکنشگر پس ستون (اختیاری)، محلول دی پتاسیم هیدروژن فسفات (K_2HPO_4) ، با غلظت

برابر با 0.15 mol/l

۳۴٫۲ گرم دی پتاسیم هیدروژن فسفات (طبق بند ۳-۴) را در آب مقطر حل کرده و آن را به حجم ۱۰۰۰ میلی‌لیتر برسانید. سپس، مخلوط کرده و گاز آن را بگیرید

¹ Analytical grade

۷-۲-۴ محلول هیدروکلریک اسید (HCl) ، با غلظت برابر با 1 mol/l

۸-۲-۴ محلول هیدروکلریک اسید (HCl) ، با غلظت برابر با 0.1 mol/l

۹-۲-۴ محلول هیدروکلریک اسید (HCl) ، با غلظت برابر با 0.2 mol/l

۱۰-۲-۴ محلول سولفوریک اسید (H₂SO₄) ، با غلظت برابر با 1 mol/l

۱۱-۲-۴ پترولیوم سبک، دامنه جوش ۴۰ درجه سلسیوس تا ۶۰ درجه سلسیوس

۱۲-۲-۴ فسفاتاز اسید، از سیب زمینی، فعالیت آنزیمی حدود ۱۵/۳ U/mg

فعالیت آنزیم مورد استفاده، باید با بند ۲-۴-۱۳، مطابقت نماید. برای کسب اطلاعات بیشتر به مراجع ۲ و ۷ پیوست ت این استاندارد مراجعه کنید.

۱۳-۲-۴ محلول فسفاتاز اسید

۱-۱۳-۲-۴ کلیات

مقدار ۶۰ میلی گرم فسفاتاز اسید (طبق بند ۲-۴-۱۲) را در یک بشر توزین کرده و به آن ۱۰ میلی لیتر آب مقطر اضافه نمایید. سپس به کمک هم زدن به مدت زمان ۲ دقیقه، آن را حل کنید. این محلول را تازه و به صورت روزانه تهیه کنید.

۲-۱۳-۲-۴ کنترل فعالیت فسفاتاز اسید

مقدار ۱۰ گرم گوشت، ۵ گرم پوره سیب زمینی یا ۵ گرم آرد کامل را در یک بشر توزین کرده و با اسید نوشته شده در بند ۲-۴-۱، استخراج کنید. یک میلی لیتر محلول فسفاتاز اسید (طبق بند ۲-۴-۱۳) و یک میلی لیتر محلول بتا-گلوکزیداز (طبق بند ۲-۴-۱۵) را به ۱۲/۵ میلی لیتر محلول نمونه استخراج شده بیافزایید و مخلوط کنید. محلول را به مدت حداقل ۱۲ ساعت آنکوبه گذاری کرده و یا در طول شب در دمای ۳۷ درجه سلسیوس، در حال به هم خوردن قرار دهید. این مرحله را با ۲ میلی لیتر محلول فسفاتاز اسید تکرار کنید.

غلظت جرمی ویتامین ها را مطابق با بند ۶-۶ اندازه گیری نمایید. چنانچه نتایج غلظت جرمی ترکیبات ویتامین B₆ در هر دو محلول حاوی نمونه برابر باشد، فعالیت آنزیم مورد استفاده کفایت می نماید. کروماتوگرام، پیک حاصل از پیریدوکسامین فسفات را نشان نمی دهد.

^۱U: این واحد (اغلب واحد بین المللی یا واحد استاندارد نامیده می شود) عبارت است از مقدار آنزیمی که در شرایط استاندارد، تغییر شکل یک میکرومول سوبسترا در دقیقه را کاتالیز می کند.

۳-۲-۴ ۱۴-بتا-گلوکزیداز، از بادام. فعالیت آنزیمی حدود ۳/۲ U/mg

آنزیم مورد استفاده، باید با بند ۴-۲-۱۵-۲ مطابقت کند. برای کسب اطلاعات بیشتر به مراجع ۲ و ۷ از پیوست ۳ این استاندارد مراجعه کنید.

۴-۲-۱۵ محلول بتا-گلوکزیداز

۴-۲-۱۵-۱ کلیات

مقدار ۱۰۰ میلی گرم بتا-گلوکزیداز (طبق بند ۴-۲-۱۴) را توزین کرده و به آن ۱۰ میلی لیتر آب مقطر بیافزایید. سپس به کمک هم زدن به مدت زمان ۲ دقیقه، آن را حل کنید. این محلول را تازه و به صورت روزانه تهیه کنید.

۴-۲-۱۵-۲ کنترل فعالیت بتا-گلوکزیداز

مقدار ۱۰ گرم گوشت، ۵ گرم پوره سیب زمینی یا ۵ گرم آرد کامل را در یک بشر توزین کرده و به وسیله اسید نوشته شده در بند ۶-۲-۱ عملیات استخراج را انجام دهید. یک میلی لیتر محلول فسفاتاز اسید (طبق بند ۴-۲-۱۳-۱) و یک میلی لیتر محلول بتا-گلوکزیداز (طبق بند ۴-۲-۱۵) را به ۱۲/۵ میلی لیتر محلول نمونه استخراج شده اضافه کرده و مخلوط کنید. محلول را به مدت زمان حداقل ۱۲ ساعت انکوبه گذاری کرده و یا در طول شب در دمای ۳۷ درجه سلسیوس، در حال به هم خوردن قرار دهید. این مرحله را با ۲ میلی لیتر محلول بتاگلیکوزیداز تکرار کنید. غلظت جرمی ویتامین ها را مطابق با بند ۶-۶ اندازه گیری کنید. چنانچه نتایج غلظت جرمی ترکیبات ویتامین B₆ در هر دو محلول حاوی نمونه برابر باشد، فعالیت آنزیم مورد استفاده کفایت می کند. کروماتوگرام، پیک حاصل از پیریدوکسامین فسفات را نشان نمی دهد.

۴-۲-۱۶ فاز متحرک HPLC (سولفوریک اسید با غلظت برابر با 0.015 mol/l حاوی TCA= 0.005 mol/l)

مقدار 5 ± 817 میلی گرم تری کلرواستیک اسید (طبق بند ۴-۲-۴) را در ۱۵ میلی لیتر محلول سولفوریک اسید یک مولار (طبق بند ۴-۲-۱۰) حل کرده و به بالن اندازه دار یک لیتری منتقل کنید. سپس با آب مقطر به حجم برسانید. سپس، مخلوط کرده و گاز آن را بگیرید.

۲-۴-۱۷ روغن سیلیکون، برای کف زدایی

۲-۴-۱۸ مواد استاندارد^۱

۲-۴-۱۸-۱ کلیات

پیریدوکسامین (PM)، پیریدوکسال (PL) و پیریدوکسین (PN) را می‌توان از تامین‌کنندگان مختلفی تهیه نمود. به دلیل احتمال اختلاف درجه خلوص مواد استاندارد، لازم است غلظت و درجه خلوص آن‌ها را اندازه‌گیری کنید (طبق بندهای ۲-۴-۱۹-۴ و ۲-۴-۲۰-۴).

۲-۴-۱۸-۲ پیریدوکسامین (PM) دی‌هیدروکلرید ($C_8H_{12}N_2O_2 \cdot 2HCl$)، با درجه خلوص برابر و یا بیشتر از 98 %

۲-۴-۱۸-۳ پیریدوکسال (PL) هیدروکلرید ($C_8H_9NO_3 \cdot HCl$)، با درجه خلوص برابر و یا بیشتر از 98 %

۲-۴-۱۸-۴ پیریدوکسین (PN) هیدروکلرید ($C_8H_{11}NO_3 \cdot HCl$)، با درجه خلوص برابر و یا بیشتر از 98 %

۲-۴-۱۹ محلول‌های ذخیره^۲

۲-۴-۱۹-۱ محلول ذخیره پیریدوکسامین دی‌هیدروکلرید، با جرم حجمی تقریبی ($500 \mu g/ml$ (ppm) مقدار ۷/۱۷ میلی‌گرم پیریدوکسامین دی‌هیدروکلرید (طبق بند ۲-۴-۱۸-۳) را توزین کرده و آن را با محلول هیدروکلریک اسید ۰/۱ مولار (طبق بند ۲-۴-۸) به حجم ۱۰۰ میلی‌لیتر برسانید. این محلول در دمای ۴ درجه سلسیوس به مدت یک هفته و در دمای ۱۸- درجه سلسیوس به مدت ۲ ماه پایدار است.

۲-۴-۱۹-۲ محلول ذخیره پیریدوکسال هیدروکلرید، با جرم حجمی تقریبی ($500 \mu g/ml$ (ppm) مقدار ۶۰/۹ میلی‌گرم پیریدوکسال هیدروکلرید (طبق بند ۲-۴-۱۸-۳) را توزین کرده و آن را با محلول هیدروکلریک اسید ۰/۱ مولار (طبق بند ۲-۴-۸) به حجم ۱۰۰ میلی‌لیتر برسانید. این محلول در دمای ۴ درجه سلسیوس به مدت ۱ هفته و در دمای ۱۸- درجه سلسیوس به مدت ۲ ماه پایدار است.

۲-۴-۱۹-۳ محلول ذخیره پیریدوکسین هیدروکلرید، با جرم حجمی تقریبی ($500 \mu g/ml$ (ppm) مقدار ۶۰/۸ میلی‌گرم پیریدوکسین هیدروکلرید (طبق بند ۲-۴-۱۸-۴) را توزین کرده و آن را با محلول هیدروکلریک اسید (طبق بند ۲-۴-۸) به حجم ۱۰۰ میلی‌لیتر برسانید. این محلول در دمای ۴ درجه سلسیوس به مدت ۱ هفته و در دمای ۱۸- درجه سلسیوس به مدت ۲ ماه پایدار است.

۲-۴-۱۹-۴ آزمون‌های غلظت

به ترتیب، یک میلی‌لیتر از محلول‌های ذخیره پیریدوکسامین (طبق بند ۲-۴-۱۹-۱)، پیریدوکسال (طبق بند ۲-۴-۱۹-۲) و پیریدوکسین (طبق بند ۲-۴-۱۹-۳) را به طور جداگانه به بالن‌های اندازه‌دار ۵۰

¹ Standard substances

² Stock solution

میلی لیتری منتقل کرده و آن را با محلول هیدروکلریک اسید (طبق بند ۴-۲-۸) به حجم برسانید. میزان جذب این محلول‌ها را در طول موج مربوط و در نمایه^۱ کوارتز ۱ سانتی متری، در مقابل محلول هیدروکلریک اسید (طبق بند ۴-۲-۸) (به عنوان شاهد) به روش بیناب سنجی اندازه گیری نمایید (به جدول ۱ مراجعه کنید).

غلظت جرمی هر یک از ترکیبات ویتامین B₆، ρ_i، را به میکروگرم در میلی لیتر، با استفاده از فرمول (۱) محاسبه کنید:

$$\rho_i = \frac{A \times M_i}{\epsilon_i} \times V \times F \quad \text{فرمول (۱):}$$

که در آن:

ρ_i غلظت جرمی پیریدوکسامین، پیریدوکسال و پیریدوکسین، به میکروگرم در میلی لیتر محلول ذخیره
A مقدار جذب محلول‌های پیریدوکسامین، پیریدوکسال و پیریدوکسین در طول موج حداکثری λ_{max}
(به جدول ۱ مراجعه کنید)

ε_i ضریب جذب مولکولی PM، PL یا PN در pH مناسب همان گونه که در جدول ۱ تعریف شده است
M_i جرم مولکولی PM، PL و PN به ترتیب مواد استاندارد، همان گونه که در جدول ۱ تعریف شده است
V ضریب رقت (در این جا V = 50)

F ضریب تبدیل ترکیبات ویتامین B₆ بدون اسید
این غلظت‌های جرمی را برای محاسبه غلظت‌های دقیق ۴-۲-۱۹-۲ به ۴-۲-۱۹-۳ و ۴-۲-۲۰-۲ به ۴-۲-۲۰-۶ به کار برید.

جدول ۱-مثال‌هایی برای ضرایب جذب مولی ترکیبات ویتامین B₆

ترکیبات	حلال	λ _{max}	ε _i mmol ⁻¹ .cm ⁻¹	M _i g.mol ⁻¹	F
PM . 2 HCl ^a	۰٫۱ mol/l HCl, pH ~1	۲۹۲	۸٫۲	۲۴۱٫۱	۰٫۶۹۸
PL . HCl ^b	۰٫۱ mol/l HCl, pH ~1	۲۸۸	۹٫۰	۲۰۳٫۶	۰٫۸۲۱
PN . HCl ^c	۰٫۱ mol/l HCl, pH ~1	۲۹۱	۸٫۶	۲۰۳٫۶	۰٫۸۲۳
^a PM . 2 HCl = پیریدوکسامین دی هیدروکلرید (طبق بند ۴-۲-۱۸-۲)					
^b PL . HCl = پیریدوکسال هیدروکلرید (طبق بند ۴-۲-۱۸-۳)					
^c PN . HCl = پیریدوکسین هیدروکلرید (طبق بند ۴-۲-۱۸-۴)					

¹ Cell

۲-۲-۴ محلول‌های استاندارد

۲-۲-۴-۱ محلول استاندارد I پیریدوکسامین (PM)، با جرم حجمی تقریبی $10 \mu\text{g/ml}$ (ppm) مقدار ۲ میلی‌لیتر از محلول ذخیره پیریدوکسامین (طبق بند ۲-۴-۱۹-۱) را با محلول هیدروکلریک اسید ۰/۱ مولار (طبق بند ۲-۴-۸) به حجم ۱۰۰ میلی‌لیتر برسانید. محلول را به صورت تازه و به طور روزانه تهیه کنید.

۲-۲-۴-۲ محلول استاندارد I پیریدوکسال (PL)، با جرم حجمی تقریبی $10 \mu\text{g/ml}$ (ppm) مقدار ۲ میلی‌لیتر از محلول ذخیره پیریدوکسال (طبق بند ۲-۴-۱۹-۲) را با محلول هیدروکلریک اسید ۰/۱ مولار (طبق بند ۲-۴-۸) به حجم ۱۰۰ میلی‌لیتر برسانید. محلول را به صورت تازه و به طور روزانه تهیه کنید.

۲-۲-۴-۳ محلول استاندارد I پیریدوکسین (PN)، با جرم حجمی تقریبی $10 \mu\text{g/ml}$ (ppm) مقدار ۲ میلی‌لیتر از محلول ذخیره پیریدوکسین (طبق بند ۲-۴-۱۹-۳) را با محلول هیدروکلریک اسید ۰/۱ مولار (طبق بند ۲-۴-۸) به حجم ۱۰۰ میلی‌لیتر برسانید. محلول را به صورت تازه و به طور روزانه تهیه کنید.

۲-۲-۴-۴ محلول استاندارد II پیریدوکسامین (PM)، با جرم حجمی تقریبی $1 \mu\text{g/ml}$ (ppm) مقدار ۱۰ میلی‌لیتر از محلول استاندارد I پیریدوکسامین (طبق بند ۲-۴-۲۰-۱) را با محلول هیدروکلریک اسید ۰/۱ مولار (طبق بند ۲-۴-۸) به حجم ۱۰۰ میلی‌لیتر برسانید. محلول را به صورت تازه و به طور روزانه تهیه کنید.

۲-۲-۴-۵ محلول استاندارد II پیریدوکسال (PL)، با جرم حجمی تقریبی $1 \mu\text{g/ml}$ (ppm) مقدار ۱۰ میلی‌لیتر از محلول استاندارد I پیریدوکسال (طبق بند ۲-۴-۲۰-۲) را با محلول هیدروکلریک اسید ۰/۱ مولار (طبق بند ۲-۴-۸) به حجم ۱۰۰ میلی‌لیتر برسانید. محلول را به صورت تازه و به طور روزانه تهیه کنید.

۲-۲-۴-۶ محلول استاندارد II پیریدوکسین (PN)، با جرم حجمی تقریبی $1 \mu\text{g/ml}$ (ppm) مقدار ۱۰ میلی‌لیتر از محلول استاندارد I پیریدوکسین (طبق بند ۲-۴-۲۰-۳) را با محلول هیدروکلریک اسید ۰/۱ مولار (طبق بند ۲-۴-۸) به حجم ۱۰۰ میلی‌لیتر برسانید. محلول را به صورت تازه و به طور روزانه تهیه کنید.

۲-۲-۴-۷ کنترل درجه خلوص کروماتوگرافی توسط HPLC

خلوص مواد استاندارد را می‌توان با HPLC به صورت زیر کنترل نمود. حجم‌های معینی از محلول‌های استاندارد I شامل PM, PL و PN را (طبق بندهای ۲-۴-۲۰-۱، ۲-۴-۲۰-۲ و ۲-۴-۲۰-۳) به دستگاه HPLC تزریق کرده و آنالیز کنید (طبق بند ۴-۶). درجه خلوص مواد استاندارد را با استفاده از فرمول (۲) محاسبه کنید:

$$R_i = \frac{x_i \times 100}{x_i + B}$$

فرمول (۲):

که در آن:

R_i درجه خلوص ماده استاندارد i ، به درصد

x_i سطح زیر پیک ماده استاندارد i

B مجموع سطوح زیر پیک مواد آلوده کننده^۱ (بدون در نظر گرفتن پیک محلول).

درجه خلوص کروماتوگرافی مواد استاندارد باید مساوی یا بیش از ۹۸ درصد باشد، در غیر این صورت، مواد استاندارد جدیدی به کار برید یا محلول‌های استاندارد جدیدی بسازید.

۲-۴-۲۱ محلول کالیبراسیون مخلوط شده (PM, PL, PN)^۲، با جرم حجمی $10 \mu\text{g/ml}$ تا $1 \mu\text{g/ml}$ حجم‌های معینی از محلول‌های ذخیره PM، PL و PN (طبق بندهای ۱-۱۹-۲-۴ تا ۳-۱۹-۲-۴ یا محلول‌های استاندارد PM، PL و PN (طبق بندهای ۱-۲۰-۲-۴ تا ۶-۲۰-۲-۴) را به یک بالن اندازه‌دار ۲۰ میلی‌لیتری منتقل کرده و در صورت لزوم، به آن $6/5$ میلی‌لیتر محلول هیدروکلریک اسید (طبق بند ۴-۲-۸) اضافه کنید. سپس با محلول استات سدیم (طبق بند ۴-۲-۵)، در $\text{pH} = 4/8$ و در ادامه با محلول سولفوریک اسید (طبق بند ۴-۲-۱۰) در $\text{pH} = 3$ تنظیم نمایید. سپس، آن را با آب مقطر به حجم برسانید و مخلوط کنید (محلول‌های کالیبراسیون).

حداقل ۳ نقطه کالیبراسیون پیشنهاد می‌شود. در صورت لزوم، قبل از تزریق به HPLC محلول کالیبراسیون مخلوط شده را با فاز متحرک رقیق سازی کنید.

۵ وسایل

۱-۵ کلیات

افزون بر وسایل معمولی آزمایشگاه، وسایل به شرح زیر نیز مورد نیاز است:

¹ Contaminating substances

² Mixed calibration solution

۲-۵ بیناب سنج ماورای بنفش^۱، قادر به اندازه‌گیری جذب در طول موج‌های معین.

۳-۵ دستگاه گرم‌کن، اتوکلاو آزمایشگاهی، آون یا حمام آب با قابلیت هم‌زدن، با قابلیت تنظیم در دمای ۳۷ درجه سلسیوس.

۴-۵ سیستم HPLC، دارای یک پمپ، وسیله تزریق کننده نمونه^۲، آشکار ساز فلوروسانس^۳ با طول موج تهییج و نشر قابل تنظیم به ترتیب در طول موج‌های ۲۹۰ نانومتر و ۳۹۰ نانومتر و انتگرال‌گیر^۴ و مجهز به مشتق ساز پس ستون^۵ می‌باشد.

۵-۵ ستون‌های HPLC، برای مثال ستون فاز معکوس، مانند: RP C₁₈ با اندازه ذرات ۵ μm، قطر ۴ mm، طول ۲۵۰^۶ mm. مثال‌های دیگر، در پیوست ب شرح داده شده است.

۶-۵ دستگاه صاف کننده حلال^۷، جهت صاف نمودن فاز متحرک و محلول آزمایش از میان صافی غشایی. صاف نمودن فاز متحرک و محلول آزمایش با عبور از صافی غشایی با اندازه منافذ ۰/۴۵ میکرومتر، قبل از استفاده یا تزریق، طول عمر ستون را افزایش خواهد داد.

۶ روش اجرای آزمون

۱-۶ آماده سازی آزمایش

آزمایه یا نمونه آزمایشگاهی را همگن و یکنواخت کنید. مواد زبر و خشن را به وسیله یک آسیاب یا مایع‌کننده مناسب خرد کرده و آن را مجدداً مخلوط کنید. مراحل از جمله سرد نمودن ابتدایی نمونه‌ها جهت اجتناب از قرار گرفتن در معرض دمای بالا در بلند مدت، باید انجام پذیرد.

۲-۶ آماده سازی محلول آزمایش^۸

۱-۲-۶ استخراج

۱-۱-۲-۶ کلیات

برای نمونه‌هایی با میزان چربی بالا (بیش از ۲۵ درصد)، بهتر است چربی آن جدا شود، برای مثال: با تیمارهای پی در پی به کمک پترولیوم سبک^۹ قبل از هیدرولیز اسیدی.

¹ UV Spectrometer

² Sample injecting device

³ Fluorescence detector

⁴ Integrator

⁵ post column derivatisation

^۶ ستون‌هایی با قطر یا اندازه ذرات اختصاصی تر از آنچه در این استاندارد شرح داده شده است می‌تواند استفاده شوند. شاخص‌های جداسازی برای چنین موادی به منظور حصول نتایج معادل تضمین شده اند. فاکتور کارایی برای ستون‌های تجزیه ای مناسب قدرت تفکیک خط پایه نمونه‌های موردآزمون در نظر گرفته می‌شود.

⁷ Filter device

⁸ Sample test solution

⁹ Light petroleum

در تیمار مواد کف زاء، استفاده از چند قطره روغن سیلیکون (طبق بند ۴-۲-۱۷) پیشنهاد می‌شود. pH محلول استخراج شده باید حدود یک باشد. در غیر این صورت سفارش می‌شود، وزن نمونه کاهش یابد یا از هیدروکلریک اسید با غلظت بالا (برای مثال: ۰/۲ مولار (طبق بند ۴-۲-۹) یا حتی یک مولار (طبق بند ۴-۲-۷) استفاده شود.

۶-۲-۱-۲ استخراج از فرآورده‌های خشک (میزان آب کمتر از ۲۰٪ مانند: غلات، شیر خشک، سبزی‌های خشک)

یک گرم تا ۱۰ گرم آزمایش همگن شده (طبق بند ۶-۱) در حد میلی‌گرم را توزین کرده و به ارلن مایر ۱۵۰ میلی‌لیتری منتقل کنید. ۵۰ میلی‌لیتر محلول هیدروکلریک اسید ۰/۱ مولار (طبق بند ۴-۲-۸) به آن بیافزایید و آن را مخلوط کرده و کنترل کنید تا pH محلول حدود یک باشد. محلول را در دستگاه گرم کن (طبق بند ۵-۳) در دمای ۱۲۰ درجه سلسیوس به مدت زمان ۳۰ دقیقه قرار داده سپس، آن را تا رسیدن به دمای اتاق، خنک نمایید. سپس به بالن اندازه دار ۱۰۰ میلی‌لیتری منتقل کرده و آن را با آب مقطر به حجم برسانید (با روغن سیلیکون روی خط نشانه را بپوشانید) و مخلوط کنید. حدود ۵۰ میلی‌لیتر محلول حاصل از هیدرولیز اسیدی را صاف کرده و یا سانتریفوژ (3000 g) کنید. لایه رویی محلول سانتریفوژ شده را به یک بطری شیشه‌ای قابل در بندی، منتقل کنید (محلول آزمایش استخراجی).

۶-۲-۱-۳ استخراج از فرآورده‌های مایع و آب دار (میزان آب بیشتر از ۲۰٪ مانند: گوشت، سبزی‌ها و آب میوه‌ها)

مقدار ۲ گرم تا ۴۰ گرم آزمایش همگن شده (طبق بند ۶-۱) را در حد میلی‌گرم توزین کرده و به ارلن مایر ۱۵۰ میلی‌لیتری منتقل کنید. ۱۰ میلی‌لیتر محلول هیدروکلریک اسید یک مولار (طبق بند ۴-۲-۸) به آن اضافه کرده و با آب مقطر تا حجم حدود ۵۰ میلی‌لیتر رقیق نمایید و کنترل کنید تا pH محلول حدود یک باشد.

محلول را در دستگاه گرم کن (طبق بند ۵-۳) در دمای ۱۲۰ درجه سلسیوس به مدت زمان ۳۰ دقیقه قرار داده سپس، آن را تا رسیدن به دمای اتاق، خنک کنید. سپس به بالن اندازه‌دار ۱۰۰ میلی‌لیتری منتقل کرده و آن را با آب مقطر به حجم برسانید (با روغن سیلیکون روی خط نشانه را بپوشانید) و مخلوط کنید. حدود ۵۰ میلی‌لیتر محلول حاصل از هیدرولیز اسیدی را صاف کرده و یا سانتریفوژ (3000 g) کنید. لایه رویی محلول سانتریفوژ شده را به یک بطری شیشه‌ای قابل در بندی، منتقل کنید (محلول آزمایش استخراجی).

یادآوری: در هنگام اتوکلاو کردن، تغییر اشکال مختلف ویتامین به یکدیگر می‌تواند ایجاد شود. برای مثال: از راه انتقال گروه آمین^۱. این مورد به ویژه در گوشت پخته شده یا در نمونه‌هایی با تعداد بالای گروه آمین آزاد، مشاهده می‌شود (به مراجع ۲ و ۷ از پیوست ۳ این استاندارد مراجعه کنید).

¹ Transamination

۲-۲-۶ تیمار آنزیمی و مراحل تغییر شکل^۱

برای نمونه‌های غذایی با منشأ حیوانی (مانند: گوشت، شیر و ماهی) که دارای پیریدوکسین با پیوند بتا-گلوکزیدی هستند، عملیات آنزیمی با بتا-گلوکزیداز لازم نمی‌باشد.

آزمایش‌ها نشان می‌دهد، که نتایج میزان کل ویتامین B6 در مواد غذایی با منشأ حیوانی، با یا بدون استفاده از بتا-گلوکزیداز (برای عملیات آنزیمی) تقریباً مشابه یکدیگر است (به مراجع ۲ و ۷ از پیوست ۳ این استاندارد مراجعه کنید).

۱۲/۵ میلی‌لیتر محلول آزمایش استخراجی از بندهای ۲-۱-۲-۶ و ۳-۱-۲-۶ را به ارلن مایر ۲۰ میلی‌لیتری منتقل کرده و pH آن را با محلول استات سدیم (طبق بند ۴-۲-۵) در 0.1 ± 4.8 تنظیم کنید. مقدار یک میلی‌لیتر محلول اسید فسفاتاز (طبق بند ۴-۲-۱۳) و یک میلی‌لیتر محلول بتا-گلوکزیداز (طبق بند ۴-۲-۱۵) را به آن بیافزایید و مخلوط کنید. ارلن مایر را پوشانده و به مدت زمان حداقل ۱۲ ساعت، انکوبه‌گذاری کرده و یا در طول شب در دمای ۳۷ درجه سلسیوس، در حال به هم خوردن قرار دهید. پس از خنک شدن تا دمای اتاق، pH آن را با محلول سولفوریک اسید (طبق بند ۴-۱۰) در حدود ۳ تنظیم کنید. سپس محلول را به بالن اندازه دار ۲۰ میلی‌لیتری منتقل کرده و آن را با آب مقطر به حجم برسانید. آنگاه تکان دهید و آن را با کاغذ صافی چین‌دار خشک صاف کنید. مقدار ۵ میلی‌لیتر از محلول صاف شده ابتدایی را دور بریزید. محلول آزمایش صاف شده، در دمای ۴ درجه سلسیوس به مدت ۳ روز قابل نگهداری می‌باشد.

برای آنالیز HPLC، حدود ۲ میلی‌لیتر را با صافی غشایی (طبق بند ۵-۶) صاف کرده و در صورت نیاز با فاز متحرک رقیق سازی کنید.

۳-۶ آماده سازی محلول واکنشگر شاهد^۲

مقدار ۱۲/۵ میلی‌لیتر محلول هیدروکلریک اسید ۰/۱ مولار (طبق بند ۴-۲-۸) را به ارلن مایر ۲۰ میلی‌لیتری منتقل کرده و pH آن را با ۲/۵ میلی‌لیتر محلول استات سدیم (طبق بند ۴-۲-۵) در 0.1 ± 4.8 تنظیم کنید. مقدار یک میلی‌لیتر محلول فسفاتاز اسید (طبق بند ۴-۲-۱۳) و یک میلی‌لیتر محلول بتاگلوکزیداز (طبق بند ۴-۲-۱۵) را به آن بیافزایید و مخلوط کنید. ارلن مایر را پوشانده و به مدت زمان حداقل ۱۲ ساعت آن را گرمخانه‌گذاری کرده و یا در طول شب آن را در دمای ۳۷ درجه سلسیوس، در حال به هم خوردن قرار دهید.

پس از خنک شدن تا دمای اتاق، pH آن را با محلول سولفوریک اسید (طبق بند ۴-۲-۱۰) در حدود ۳ تنظیم کنید. سپس محلول را به بالن اندازه دار ۲۰ میلی‌لیتری منتقل کرده و آن را با آب مقطر به حجم برسانید. آنگاه تکان دهید و با کاغذ صافی چین‌دار خشک آن را صاف کنید. ۵ میلی‌لیتر از محلول صاف شده ابتدایی را دور بریزید.

¹ Transformation

² Reagent blind solution

برای آنالیز HPLC، حدود ۲ میلی‌لیتر را با صافی غشایی (طبق بند ۵-۶) صاف نموده و در صورت نیاز با فاز متحرک رقیق سازی کنید.

۴-۶ شرایط HPLC

عملیات جداسازی در دستگاه HPLC، باید منجر به ایجاد خط پایه جداسازی^۱ برای پیک‌های PM، PL و PN و دیگر مواد موجود در نمونه شود. چنانچه آزمون طبق شرایط آزمایشگاهی زیر پیش رود، جداسازی و اندازه‌گیری رضایت بخش خواهد بود. (شکل‌های پیوست ب این استاندارد را ببینید).

ستون HPLC:	مطابق با بند ۵-۵
فاز متحرک:	مطابق با بند ۴-۲-۱۶
شدت جریان:	۱٫۵ ml/min
حجم تزریق:	۱ μl تا ۵۰ μl
آشکارسازی:	فلوروسنجی؛ طول موج تهییج: ۲۹۰ nm؛ طول موج نشر: ۳۹۰ nm.

۵-۶ شناسایی

حجم‌های مناسبی از محلول آزمایش (طبق بند ۶-۲-۲)، محلول‌های واکنشگر شاهد (طبق بند ۶-۳) و محلول‌های کالیبراسیون مخلوط شده (طبق بند ۴-۲-۲۱) را در شرایط نوشته شده در بند ۶-۴، به دستگاه HPLC تزریق کنید.

با مقایسه زمان بازداری پیک‌های مجزای کروماتوگرام محلول حاوی نمونه و محلول‌های استاندارد، PM، PL و PN را شناسایی کنید. هم‌چنین می‌توانید با استفاده از پس‌ستون^۲، شناسایی پیک را انجام دهید، که در این صورت، pH افزایش می‌یابد. مانند: pH=۶٫۶ با استفاده از مشتق‌ساز پس‌ستون^۳ (طبق بند ۵-۴) با شدت جریان ۰٫۱ ml/min واکنشگر پس‌ستون (طبق بند ۴-۶). آشکارسازی با طول موج تهییج در ۳۳۰ nm و طول موج نشر در ۳۹۰ nm انجام می‌شود (به مراجع ۲، ۴ و ۵ پیوست ت این استاندارد مراجعه کنید).

یادآوری: افزایش pH، طی استفاده از واکنشگر پس‌ستون (طبق بند ۴-۲-۶) منجر به افزایش طول موج تهییج به ۳۳۰ نانومتر می‌شود، به علاوه، انتخاب پذیری برای بعضی ماتریکس‌ها به علت کاهش پیک‌های برخی از ماتریکس‌ها بهبود می‌یابد (به مراجع ۲، ۴ و ۵ پیوست ت این استاندارد مراجعه کنید).

¹ Base-line separation

² post column

³ post column derivatisation

۶-۶ اندازه‌گیری

حجم‌های مشابه‌ای از محلول استاندارد و محلول آزمایش نوشته شده در بند ۶-۴، به دستگاه HPLC تزریق کنید. برای اندازه‌گیری به روش کالیبراسیون خارجی، سطح زیر منحنی حاصل از نمونه را انتگرال‌گیری کنید و یا ارتفاع پیک حاصل از نمونه را اندازه‌گیری کرده و مقادیر متناظر را با نتایج پیک مشابه حاصل از ماده استاندارد، مقایسه کنید.

۷ روش محاسبه

۷-۱ محاسبه را بر اساس منحنی کالیبراسیون، برنامه‌های انتگرال‌گیری یا طیف معادله‌های (۳) تا (۶) به شرح زیر انجام دهید:

$$w = \frac{y_i}{m} \times \frac{F \times 100}{1000} \quad \text{معادله (۳):}$$

$$y_i = bx_i + a_i \quad \text{معادله (۴):}$$

$$x_i = P_i - B_i \quad \text{معادله (۵):}$$

$$F = \frac{V}{V_1} \quad \text{معادله (۶):}$$

که در آن:

y_i جرم PM، PL یا PN به میکروگرم در ۲۰ میلی‌لیتر محلول آزمایش (طبق بند ۶-۲-۲) که با محاسبه سطح زیر منحنی یا ارتفاع پیک (قله) با استفاده از هم‌گرایی خطی^۱ یا منحنی‌های کالیبراسیون اندازه‌گیری شده است.

m جرم نمونه به گرم

a_i و b_i ضرایب هم‌گرایی^۲ برای PM، PL یا PN که با استفاده از هم‌گرایی خطی بر پایه غلظت و سطح زیر منحنی محلول‌های کالیبراسیون محاسبه شده‌اند.

a_i مقدار y منحنی کالیبراسیون برای PM، PL و PN

b_i شیب منحنی کالیبراسیون

x_i سطوح زیر منحنی تصحیح شده PM، PL و PN محلول آزمایش

P_i سطوح زیر منحنی PM، PL و PN محلول آزمایش

B_i سطوح زیر منحنی PM، PL و PN محلول واکنشگر شاهد

F خارج قسمت معادله (۶)

¹ Linear regression

² Regression coefficients

w جزء جرمی پیریدوکسامین (PM)، پیریدوکسال (PL) یا پیریدوکسین (PN) به میلی‌گرم در ۱۰۰ گرم نمونه

V حجم کل محلول حاصل از استخراج اسیدی نمونه بند (طبق بند ۲-۱-۲-۶) و (طبق بند ۲-۱-۲-۶-۱)، به میلی‌لیتر

V₁ حجم محلول حاصل از استخراج اسیدی مورد استفاده در عملیات آنزیمی (طبق بند ۲-۲-۶)، به میلی‌لیتر

۲-۷ محاسبه جزء جرمی، w، ویتامین B₆ بر حسب پیریدوکسین به میلی‌گرم در ۱۰۰ گرم نمونه با استفاده از معادله (۷):

$$w = 1,006 w_{PM} + 1,012 w_{PL} + w_{PN} \quad \text{معادله (۷)}$$

که در آن :

w_{PM} مقدار پیریدوکسامین به میلی‌گرم در ۱۰۰ گرم نمونه

w_{PL} مقدار پیریدوکسال به میلی‌گرم در ۱۰۰ گرم نمونه

w_{PN} مقدار پیریدوکسین به میلی‌گرم در ۱۰۰ گرم نمونه

1,006 فاکتور PM برای محاسبه بر حسب PN

1,012 فاکتور PL برای محاسبه بر حسب PN

۳-۷ مقدار ویتامین B₆ را بر حسب پیریدوکسین به میلی‌گرم در ۱۰۰ گرم نمونه، گزارش کنید.

یادآوری: در صورت لزوم، با استفاده از ضریب تبدیل ۱/۲۱۶ نتیجه را بر حسب پیریدوکسین هیدروکلرید گزارش کنید. این تبدیل باید به طور مشخص در گزارش آزمون نوشته شود.

۸ دقت

۱-۸ کلیات

اطلاعات مربوط به دقت برای اندازه‌گیری ویتامین B₆ در یک آزمون بین آزمایشگاهی طبق ISO 5725، تهیه و تنظیم و توسط^۱ Bgvv اجرا شده است (به پیوست الف این استاندارد مراجعه کنید). جزئیات مطالعه مشترک بر روی دقت روش، به طور خلاصه در پیوست الف این استاندارد نوشته شده است. مقادیر به دست آمده از آزمون‌های بین آزمایشگاهی، در دامنه غلظت آنالیت و ماتریکس‌هایی غیر از مواردی که در پیوست الف این استاندارد شرح داده شده است، کاربرد ندارد.

¹ Bundesinstitut für gesundheitlichen Verbraucherschutz und Veterinärmedizin
(German Federal Institute for Consumer protection and veterinary medicine)

قابلیت اجرا و اعتبار این روش توسط مطالعات دیگر بر روی مواد غذایی مختلف از جمله گوشت، ماهی، شیر، سبزیجات، میوه‌ها و غلات، آزمون شده است (به مراجع ۲ و ۳ پیوست ت این استاندارد مراجعه کنید). نتایج تجزیه‌ای به خوبی تجدیدپذیر است و تنها تعداد معدودی تداخل نسبی پیک‌های ماتریکس غذا با یکدیگر، که به راحتی قابل جداسازی‌اند، اتفاق می‌افتد. هم‌بستگی خوب و هم‌گرایی خطی بین سطح زیر پیک و غلظت PM، PL و PN در محلول کالیبراسیون وجود دارد. انحراف معیار نسبی کل ویتامین B₆، در یک مجموعه از سه تا پنج اندازه‌گیری در مواد غذایی مختلف، بین ۲ درصد تا ۶ درصد متغیر است. بازایی^۱ PM، PL و PN اضافه شده به مواد غذایی، بین ۸۵ درصد تا ۱۰۵ درصد متغیر است (به مراجع ۲ و ۳ پیوست ت این استاندارد مراجعه کنید). اندازه‌گیری کل ویتامین B₆ با این روش در مواد غذایی با منشاء گیاهی (حاوی پیریدوکسین گلیکوزیده شده)، از بازدهی بالاتری نسبت به روش‌های بدون عملیات آنزیمی، برخوردار است (به مراجع ۲، ۳ و ۷ پیوست ت این استاندارد مراجعه کنید).

۸-۲ تکرارپذیری^۲

تغییر پذیری در نتیجه به دست آمده از یک آزمایش که روی یک ماده مشخص مورد آزمون، به وسیله یک آزمایشگر، با به کارگیری همان تجهیزات، در کوتاهترین دوره زمانی ممکن به دست آمده باشد، نباید در بیشتر از ۵ درصد^۳ موارد، از حد تکرار پذیری r بیشتر باشد.

سمولینا با شیر، پودر

پیریدوکسامین	$\bar{x}=0.065 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $r = 0.008$
پیریدوکسال	$\bar{x}=0.080 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $r = 0.022$
پیریدوکسین	$\bar{x}=0.523 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $r = 0.067$
ویتامین B ₆	$\bar{x}=0.667 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $r = 0.084$

پوره سیب زمینی، پودر

پیریدوکسامین	$\bar{x}=0.163 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $r = 0.016$
پیریدوکسال	$\bar{x}=0.032 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $r = 0.012$
پیریدوکسین	$\bar{x}=1.008 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $r = 0.080$
ویتامین B ₆	$\bar{x}=1.204 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $r = 0.089$

سبزی‌ها با گوشت (غذای کودک)

پیریدوکسامین	$\bar{x}=0.043 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $r = 0.005$
پیریدوکسال	$\bar{x}=0.009 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $r = 0.004$

¹ Recovery

² Repeatability

^۳ در این استاندارد تکرار پذیری زمانی قابل قبول است که اختلاف تکرار آزمایش، بیشتر از ۵ درصد نباشد.

پیریدوکسین	$\bar{x}=0.047 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $r = 0.010$
ویتامین B ₆	$\bar{x}=0.107 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $r = 0.011$

نوشیدنی ویتامینه

پیریدوکسامین	$\bar{x}=0.004 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $r = 0.003$
پیریدوکسال	$\bar{x}=0.004 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $r = 0.003$
پیریدوکسین	$\bar{x}=0.374 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $r = 0.056$
ویتامین B ₆	$\bar{x}=0.380 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $r = 0.056$

۳-۸ تجدیدپذیری^۱

تغییر پذیری در نتیجه میانگین به دست آمده از نتایج آزمون‌های مستقل، روی یک ماده مشخص مورد آزمون، که در آزمایشگاه‌های مختلف و با استفاده از تجهیزات متفاوت توسط آزمایشگاه‌های متفاوت انجام گیرد، نباید در بیشتر از ۵ درصد موارد، از حد تجدید پذیری R بیشتر باشد. مقادیر عبارتند از:
سمولینا با شیر، پودر

پیریدوکسامین	$\bar{x}=0.065 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $R = 0.035$
پیریدوکسال	$\bar{x}=0.080 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $R = 0.071$
پیریدوکسین	$\bar{x}=0.523 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $R = 0.151$
ویتامین B ₆	$\bar{x}=0.667 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $R = 0.193$

پوره سیب زمینی، پودر

پیریدوکسامین	$\bar{x}=0.163 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $R = 0.089$
پیریدوکسال	$\bar{x}=0.032 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $R = 0.022$
پیریدوکسین	$\bar{x}=1.008 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $R = 0.314$
ویتامین B ₆	$\bar{x}=1.204 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $R = 0.369$

سبزی‌ها با گوشت (غذای کودک)

پیریدوکسامین	$\bar{x}=0.043 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $R= 0.013$
پیریدوکسال	$\bar{x}=0.009 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $R= 0.013$
پیریدوکسین	$\bar{x}=0.047 \text{ mg}/100 \text{ g}$ $R= 0.021$

¹ Reproducibility

ویتامین B ₆	$\bar{x}=0.107 \text{ mg}/100 \text{ g}$ R= 0.039
پیریدوکسامین	$\bar{x}=0.004 \text{ mg}/100 \text{ g}$ R= 0.005
پیریدوکسال	$\bar{x}=0.004 \text{ mg}/100 \text{ g}$ R= 0.005
پیریدوکسین	$\bar{x}=0.373 \text{ mg}/100 \text{ g}$ R= 0.086
ویتامین B ₆	$\bar{x}=0.380 \text{ mg}/100 \text{ g}$ R= 0.095

نوشیدنی ویتامینه

۹ گزارش آزمون

گزارش آزمون باید دارای آگاهی‌های زیر باشد:

- ۱-۹ کلیه آگاهی‌های لازم برای شناسایی نمونه (نوع نمونه، منشأ نمونه، عنوان).
- ۲-۹ روش آزمون طبق استاندارد ملی ایران به شماره
- ۳-۹ تاریخ نمونه برداری.
- ۴-۹ روش نمونه برداری (در صورت وجود و اطلاع).
- ۵-۹ تاریخ دریافت نمونه از سوی آزمایشگاه.
- ۶-۹ نتایج به دست آمده و واحدهایی که با آن نتایج بیان شده است.
- ۷-۹ هرگونه نکته خاص مشاهده شده در جریان آزمون.
- ۸-۹ تاریخ انجام آزمون.
- ۹-۹ هرگونه کارهای دیگری که در این استاندارد نوشته نشده است یا به طور اختیاری انجام گرفته و ممکن است روی نتایج آزمون موثر باشد.
- ۱۰-۹ نام و نام خانوادگی و امضای آزمون کننده.

پیوست الف

(اطلاعاتی)

اطلاعات مربوط به دقت

اطلاعات موجود با به کارگیری روش های HPLC در پیوست پ شرح داده شده است. اطلاعات مربوط به دقت برای اندازه گیری ویتامین B₆ در یک آزمون بین آزمایشگاهی مطابق با ISO 5725، تهیه و تنظیم و از سوی انستیتوی ملی آلمان برای حمایت از مصرف کنندگان و داروهای دامپزشکی¹ اجرا شده است.

جدول الف - ۱ - اطلاعات مربوط به دقت سمولینا با شیر، پودر

سمولینا با شیر، پودر				نمونه
ویتامین B ₆ ^a	پیریدوکسین	پیریدوکسال	پیریدوکسامین	آنالیت
۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	سال آزمون بین آزمایشگاهی
۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	تعداد آزمایشگاهها
۵	۵	۵	۵	تعداد نمونهها
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	تعداد آزمایشگاههای باقیمانده پس از حذف آزمایشگاه هایی که نتیجه عملکردشان خارج از محدوده بوده است
۵۳	۵۳	۵۳	۵۳	تعداد نتایج پذیرفته شده
۰.۶۶۷	۰.۵۲۳	۰.۱۰۸۰	۰.۱۰۶۵	مقدار میانگین، \bar{x} (mg /100 g)
۰.۰۳۰	۰.۰۲۴	۰.۰۰۸	۰.۰۰۳	انحراف معیار تکرارپذیری، S _F (mg /100 g)
۴.۵	۴.۶	۱۰.۱۰	۴.۶	ضریب پراکندگی تکرارپذیری، % RSD _F
۰.۰۸۴	۰.۰۶۷	۰.۰۲۲	۰.۰۰۸	حد تکرارپذیری، r[r=2.8× S _F] (mg /100 g)
۰.۰۶۸	۰.۰۵۳	۰.۰۲۵	۰.۰۱۳	انحراف معیار تجدید پذیری، S _R (mg /100 g)
۱۰.۲	۱۰.۱	۳۱.۳	۲۰.۵	ضریب پراکندگی تجدید پذیری، % RSD _R
۰.۱۹۳	۰.۱۵۱	۰.۰۷۱	۰.۰۳۵	حد تجدید پذیری، R[R=2.8× S _R] (mg /100 g)
	۹۳.۹	۹۴.۷	۹۷.۲	مقدار متوسط بازیابی، %
	۹.۷	۸.۲	۹	انحراف معیار بازیابی، %
	۲۳	۲۰	۲۳	تعداد نتایج مورد استفاده برای محاسبه بازیابی

^a پیریدوکسین + پیریدوکسال ۱/۰۱۲ + پیریدوکسامین ۱/۰۰۶ = ویتامین B₆

¹ BgVV (Bundesinstitut für gesundheitlichen Verbraucherschutz und Veterinärmedizin, German Federal Institute for Consumer protection and veterinary medicine).

جدول الف - ۲ - اطلاعات مربوط به دقت پوره سیب زمینی، پودر

پوره سیب زمینی، پودر				نمونه
ویتامین B ₆ ^a	پیریدوکسین	پیریدوکسال	پیریدوکسامین	آنالیت
۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	سال آزمون بین آزمایشگاهی
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	تعداد آزمایشگاه‌ها
۵(۹)	۵(۹)	۵(۹)	۵(۹)	تعداد نمونه‌ها
۹	۹	۹	۹	تعداد آزمایشگاه‌های باقیمانده پس از حذف آزمایشگاه‌هایی که نتیجه عملکردشان خارج از محدوده بوده است
۴۹	۴۹	۴۹	۴۹	تعداد نتایج پذیرفته شده
۱,۲۰۴	۱,۰۰۸	۰,۱۳۲	۰,۱۶۳	مقدار میانگین، \bar{x} (mg /100 g)
۰,۰۳۲	۰,۰۲۸	۰,۰۰۴	۰,۰۰۶	انحراف معیار تکرارپذیری، S _r (mg /100 g)
۲,۷	۲,۸	۱۲,۳	۳,۷	ضریب پراکندگی تکرارپذیری، % RSD _r
۰,۰۸۹	۰,۰۸۰	۰,۰۱۲	۰,۰۱۶	حد تکرارپذیری، r[r=2.8× S _r] (mg /100 g)
۰,۱۳۱	۰,۱۱۱	۰,۰۰۸	۰,۰۳۱	انحراف معیار تجدید پذیری، S _R (mg /100 g)
۱۰,۹	۱۱,۰	۲۵,۰	۱۹,۰	ضریب پراکندگی تجدید پذیری، % RSD _R
۰,۳۶۹	۰,۳۱۴	۰,۰۲۲	۰,۰۸۹	حد تجدید پذیری، R[R=2.8× S _R] (mg /100 g)
	۹۰,۸	۸۵,۲	۹۷,۷	مقدار متوسط بازیابی، %
	۹,۹	۷,۴	۹,۴	انحراف معیار بازیابی، %
	۲۰	۲۰	۱۹	تعداد نتایج مورد استفاده برای محاسبه بازیابی

^a پیریدوکسین + پیریدوکسال ۱/۰۱۲ + پیریدوکسامین ۱/۰۰۶ = ویتامین B₆

جدول الف - ۳ - اطلاعات مربوط به دقت سبزی‌ها با گوشت (غذای کودک)

سبزی‌ها با گوشت				نمونه
ویتامین B ₆ ^a	پیریدوکسین	پیریدوکسال	پیریدوکسامین	آنالیت
۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	سال آزمون بین آزمایشگاهی
۹	۹	۹	۹	تعداد آزمایشگاه‌ها
۵(۲)	۵(۲)	۵(۲)	۵(۲)	تعداد نمونه‌ها
۸	۸	۸	۸	تعداد آزمایشگاه‌های باقیمانده پس از حذف آزمایشگاه‌هایی که نتیجه عملکردشان خارج از محدوده بوده است
۳۷	۳۷	۳۷	۳۷	تعداد نتایج پذیرفته شده
۰٫۱۰۷	۰٫۰۴۷	۰٫۰۰۹	۰٫۰۴۳	مقدار میانگین، \bar{x} (mg /100 g)
۰٫۰۰۴	۰٫۰۰۳	۰٫۰۰۱	۰٫۰۰۲	انحراف معیار تکرارپذیری، S_r (mg /100 g)
۳٫۶	۷٫۲	۱۵٫۴	۴٫۴	ضریب پراکندگی تکرارپذیری، % RSD _r
۰٫۰۱۱	۰٫۰۱۰	۰٫۰۰۴	۰٫۰۰۵	حد تکرارپذیری، $r[r=2.8 \times S_r]$ (mg /100 g)
۰٫۰۱۴	۰٫۰۰۷	۰٫۰۰۵	۰٫۰۰۵	انحراف معیار تجدید پذیری، S_R (mg /100 g)
۱۲٫۸	۱۵٫۷	۵۰٫۵	۱۱٫۰	ضریب پراکندگی تجدید پذیری، % RSD _R
۰٫۰۳۹	۰٫۰۲۱	۰٫۰۱۳	۰٫۰۱۳	حد تجدید پذیری، $R[R=2.8 \times S_R]$ (mg /100 g)
	۸۸٫۹	۹۰٫۶	۹۵٫۱	مقدار متوسط بازیابی، %
	۱۰٫۲	۱۲٫۰	۴٫۵	انحراف معیار بازیابی، %
	۱۹	۱۶	۱۸	تعداد نتایج مورد استفاده برای محاسبه بازیابی

^a پیریدوکسین + پیریدوکسال ۱/۰۱۲ + پیریدوکسامین ۱/۰۰۶ = ویتامین B₆

جدول الف - ۴ - اطلاعات مربوط به دقت نوشیدنی چند ویتامینه

نوشیدنی چند ویتامینه				نمونه
ویتامین B ₆ ^a	پیریدوکسین	پیریدوکسال	پیریدوکسامین	آنالیت
۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	سال آزمون بین آزمایشگاهی
۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	تعداد آزمایشگاه‌ها
۵	۵	۵	۵	تعداد نمونه‌ها
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	تعداد آزمایشگاه‌های باقیمانده پس از حذف آزمایشگاه‌هایی که نتیجه عملکردشان خارج از محدوده بوده است
۵۳	۵۳	۵۳	۵۳	تعداد نتایج پذیرفته شده
۰٫۳۸۰	۰٫۳۷۳	۰٫۴۰۴	۰٫۴۰۴	مقدار میانگین، \bar{x} (mg /100 g)
۰٫۰۲۰	۰٫۰۲۰	۰٫۰۰۱	۰٫۰۰۱	انحراف معیار تکرارپذیری، S_r (mg /100 g)
۵٫۳	۵٫۴	۲۵٫۰	۲۵٫۰	ضریب پراکندگی تکرارپذیری، % RSD _r
۰٫۰۵۶	۰٫۰۵۶	۰٫۰۰۳	۰٫۰۰۳	حد تکرارپذیری، $r[r=2.8 \times S_r]$ (mg /100 g)
۰٫۰۳۴	۰٫۰۳۰	۰٫۰۰۲	۰٫۰۰۲	انحراف معیار تجدید پذیری، S_R (mg /100 g)
۸٫۸	۸٫۰	۴۹	۳۸٫۶	ضریب پراکندگی تجدید پذیری، % RSD _R
۰٫۰۹۵	۰٫۰۸۶	۰٫۰۰۵	۰٫۰۰۵	حد تجدید پذیری، $R[R=2.8 \times S_R]$ (mg /100 g)
	۹۸٫۲	۹۴٫۵	۹۸٫۱	مقدار متوسط بازیابی، %
	۸٫۴	۶٫۲	۱۱٫۴	انحراف معیار بازیابی، %
	۲۳	۲۳	۲۳	تعداد نتایج مورد استفاده برای محاسبه بازیابی

^a پیریدوکسین + پیریدوکسال ۱/۰۱۲ + پیریدوکسامین ۱/۰۰۶ = ویتامین B₆

پیوست ب

(اطلاعاتی)

مثال‌هایی از شرایط بهینه HPLC جهت تعیین ترکیبات ویتامین B₆

زمان بازداری min			تشخیص nm		جریان ml/min	فاز متحرک	دما °C	قطر mm×mm	ستون جداسازی	آزمایشگاه
PM ^b	PL ^c	PN ^d	EX	EM						
~۳	~۷	~۱۱/۴	۲۹۰	۳۹۰	۱,۵	H ₂ SO ₄ (C=0.015mol/l) حاوی TCA(C=0.005mol/l)	۳۰	۲۵۰×۴	LUNARP C ₁₈ , 5μm	1a
~۲/۴	~۶/۹	~۱۱/۲	۳۳۰	۳۹۰	۱,۵ ۰,۵	H ₂ SO ₄ (C=0.015mol/l) حاوی TCA(C=0.005mol/l) و معرف پیش ستون: K ₂ HPO ₄	۳۰	۲۵۰×۴	LUNARP C ₁₈ , 5μm	1b
~۳	~۷/۹	~۱۳	۲۹۰	۳۹۰	۱,۵	H ₂ SO ₄ (C=0.015mol/l) حاوی TCA(C=0.005mol/l)	۳۰	۲۵۰×۴	LUNARP C ₁₈ , 5μm	2
~۲/۲ ~۲/۷	~۴/۷ ~۵/۴	~۶/۴ ~۶/۹	۲۹۰	۳۹۰	۲ ۱,۵	H ₂ SO ₄ (C=0.015mol/l) حاوی TCA(C=0.005mol/l)	۳۰	۲۵۰×۴ ۴×۳	AQUA C ₁₈ , 5μm ^a Precolumn: RP C ₁₈ , 5μm	3
~۲/۵	~۴/۸	~۶/۱	۲۹۰	۳۹۰	۳	H ₂ SO ₄ (C=0.015mol/l) حاوی TCA(C=0.005mol/l) صفر تا ۱۴ دقیقه، متانول، ۱۴ تا ۲۱ دقیقه	۳۰	۲۵۰×۴	LiChrospher 60 RP C ₈ Select B, 5μm	4
~۲	~۴/۹	~۷	۲۹۰	۳۹۰	۲	H ₂ SO ₄ (C=0.015mol/l) حاوی TCA(C=0.005mol/l)	~۲۰	۲۵۰×۴	Nucleosil 120 C ₁₈ , 5μm Precolumn: RP C ₁₈	5
~۲/۵	~۶/۳	~۹/۲	۲۹۰	۳۹۰	۲	H ₂ SO ₄ (C=0.015mol/l) حاوی TCA(C=0.005mol/l)	۳۰	۲۵۰×۴	LUNARP C ₁₈ , 5μm	6
~۲/۸	~۶/۵	~۱۱/۸	۲۹۰	۳۹۰	۲	H ₂ SO ₄ (C=0.015mol/l) حاوی TCA(C=0.005mol/l)	۳۰	۲۵۰×۴	LUNARP C ₁₈ , 5μm	7
~۲/۸	~۶/۹	~۱۱/۴	۲۹۰	۳۹۰	۲	H ₂ SO ₄ (C=0.015mol/l) حاوی TCA(C=0.005mol/l)	۳۰	۲۵۰×۴	LUNARP C ₁₈ , 5μm	8
~۵/۵	~۱۰/۴	~۱۶/۱	۲۹۰	۳۹۰	۲	H ₂ SO ₄ (C=0.015mol/l) حاوی TCA(C=0.005mol/l)	۳۰	۲۵۰×۴	Spherisorb 80 ODS-2, 5μm	9
~۶/۹	~۱۷/۹	~۲۸/۴	۳۳۰	۳۹۰	۱ ۰,۵	H ₂ SO ₄ (C=0.015mol/l) حاوی TCA(C=0.005mol/l) و معرف پیش ستون: K ₂ HPO ₄	۳۰	۲۵۰×۴	LUNARP C ₁₈ , 5μm	10

^a Phenomenex, 125A; ^b PM= Pyridoxamine, ^c PL= Pyridoxal, ^d PN= Pyridoxine

پیوست پ

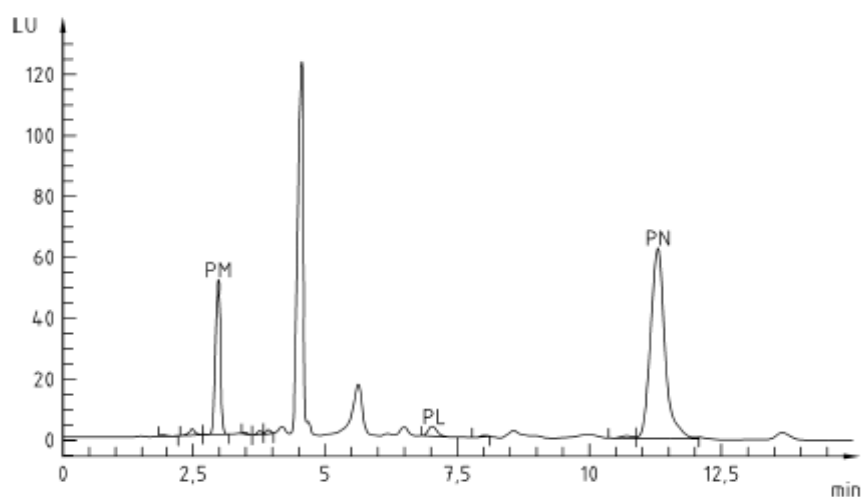
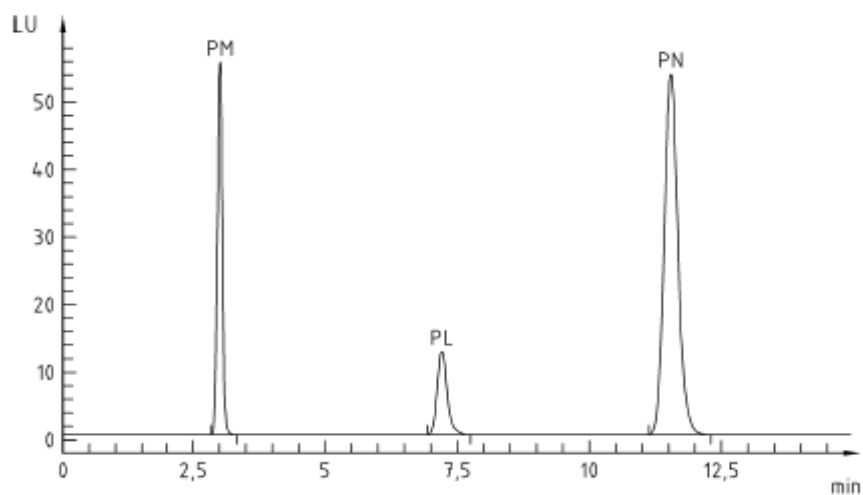
(اطلاعاتی)

مثال‌هایی برای ضرایب جذب مولی

جدول ب-۱- مثال‌هایی برای ضرایب جذب مولی (ϵ) ترکیبات ویتامین B₆

M_w g.mol ⁻¹	ϵ mmol ⁻¹ .cm ⁻¹	λ_{max} nm	حلال	ترکیب‌ها
۲۰۵٫۶	۸٫۶	۲۹۰	هیدروکلریک اسید ۰٫۱ mol/l، pH~۱	پیریدوکسین هیدروکلرید
۲۰۵٫۶	۷٫۳	۳۲۳٫۸	بافر فسفات ۰٫۱ mol/l، pH=۷	پیریدوکسین هیدروکلرید
۲۰۳٫۶	۸٫۹۶ (۹٫۰)	۲۸۸	هیدروکلریک اسید ۰٫۱ mol/l، pH~۱	پیریدوکسال هیدروکلرید
۲۴۷٫۱	۵٫۰۲	۳۸۸	بافر فسفات ۰٫۱ mol/l، pH=۷	پیریدوکسال-۵' -فسفات
۲۴۱٫۱	۸٫۲	۲۹۲	هیدروکلریک اسید ۰٫۱ mol/l، pH~۱	پیریدوکسامین دی هیدروکلرید
۲۴۱٫۱	۴٫۶	۲۵۳	بافر فسفات ۰٫۱ mol/l، pH=۷	پیریدوکسامین دی هیدروکلرید
۲۴۱٫۱	۸٫۳۷	۳۲۶	بافر فسفات ۰٫۱ mol/l، pH=۷	پیریدوکسامین-۵' -هیدروکلرید فسفات

پیوست ت
(اطلاعاتی)
اشکال

راهنمای شکل: LU شدت فلورسانس

شرایط عملیات:

ستون HPLC: مطابق با ۵-۵

فاز متحرک: مطابق با ۴-۲-۱۶

شدت جریان: ۱,۵ ml/min

آشکارسازی: فلورومتری ؛ طول موج تهییج: ۲۹۰ nm ، طول موج نشر: ۳۹۰ nm

شکل ت-۱- نمودارهای مواد استاندارد و نمونه پوره سیب زمینی

پیوست ث
(اطلاعاتی)
کتابنامه

- [1] Bognár, A.: Bestimmung von Vitamin B6 in Lebensmitteln mit Hilfe der Hochdruckflüssig- Chromatographie (HPLC). Z Lebensm Unters Forsch A, 1985, 181: 200 – 205.
- [2] Bognár, A., Ollilainen, V.: *Influence of Extraction on the Determination of Vitamin B6 in Food by HPLC*. Z Lebensm Unters Forsch A, 1997, 204: 327 – 335.
- [3] Metzler, D. E., and Snell , E. E.: *Spectra and Ionisation Constants of the Vitamin B6 - Group and Related 3-Hydroxypyridine Derivates*. Journal of the American Chemical Society. 1955, 77: 2431 – 2437.
- [4] Bitsch, R., Möller, J., J Chromatogr., 1989, 463: 207 – 211.
- [5] Ollilainen, V.: *HPLC Analysis of Vitamin B6 in Agricultural and Food Science in Finland*. Department of Applied Chemistry and Microbiology University of Helsinki 1999. Vol. 8: No. 6: 515 – 619.
- [6] Bergaentzle, M., Arella, F., Bourguignon, J.B., Hasselmann, C.: *Determination of vitamin B6 in foods by HPLC; A collaborative study*. Food Chemistry, 1995, 52: 81 – 86.
- [7] Ndaw, S., Bergaentzle, M., Aoude-Werner, D., Hasselmann, C.: *Extraction procedures for the liquid chromatographic determination of thiamin Riboflavin and vitamin B6 in foodstuffs*. Food Chemistry 2000, 71, 129 – 138.
- [8] ISO 5725, *Precision of test methods – Determination of repeatability and reproducibility for a standard test method by inter-laboratory tests*¹.

¹ ISO 5725:1986 is withdrawn and replaced by ISO 5725-1, ISO 5725-2, ISO 5725-3, ISO 5725-4 and ISO 5725-6, all edition 1994 as well as ISO 5725-5:1998.